

SAMMENDRAG AF RAPPORT OM SAMMENLIGNING AF KONKURRENCEEVNEN I USA OG DANMARK INDENFOR GRISE- OG MÆLKEPRODUKTION, HERUNDER MILJØ- OG SKATTEREGLER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Rapporten er udarbejdet i projekt "Træf rentable beslutninger på baggrund af nye analyser af landbrugets internationale konkurrenceevne", der er finansieret af Promilleafgiftsfonden for landbrug, marts 2018.

Der er udarbejdet to analyser inden for henholdsvis mælke- og svineproduktion i USA (Wisconsin og Iowa). Derudover er de mest almindelige skatteregler (der er ikke moms i USA) samt miljøreglerne i staterne Wisconsin og Iowa opridset.

Mælkeproduktion i USA

Udarbejdet af Jannik Toft Andersen, SEGES, Erhvervsøkonomi, december 2018.

DATA

Data stammer primært fra IFCN-netværket, der sammenligner mælkeproduktion på tværs af landegrænser. IFCN's database indeholder en række produktionstekniske og økonomiske nøgletal, der muliggør sammenligning på tværs af landegrænser. I Danmark er det SEGES, der er ansvarlig for at indsamle data til IFCN. De danske data stammer fra SEGES'

økonomidatabase og DMS nøgletalstjek. For Wisconsin er det University of Wisconsin, der er dataansvarlig, og data stammer også fra tilsvarende regnskabsdatabaser samt ekspertskøn.

ØKONOMISK ANALYSE

Set over en længere årrække har økonomien målt på forskellen mellem afregningspris og fremstillingspris i amerikansk (Wisconsin) mælkeproduktion været væsentligt bedre end de danske mælkeproducenter. Det ser dog ud til, at de danske mælkeproducenter i 2017 er kommet på niveau med de amerikanske mælkeproducenter, både med hensyn til indtægter og omkostninger fra mælkeproduktionen. Hvis man medtager støtte fra afkoblet EU-støtte, som de danske mælkeproducenter får udbetalt, vil økonomien i mælkeproduktionen blive 3-4 dollars bedre for de danske producenter.

Forskellen i indtægter og omkostninger pr. kg mælk mellem den typiske og den store bedrift er væsentlig større i USA end i Danmark. I USA er der klare størrelsesøkonomiske fordele, dog er der også forskelle i de to typer af bedrifters produktionsteknologi og foderforsyningsstrategi, hvilket ud over størrelsen også kan have en effekt på forskellen i enhedsomkostningerne. Dertil er der også tegn på, at der er tydelige forskelle i managementniveauet mellem en amerikansk bedrift med 80 køer og en bedrift med omkring 500 køer. I Danmark er der ikke samme managementmæssige forskel mellem bedriftsstørrelserne.

Med hensyn til mælkeydelse ligger mælkeproducenterne i både Wisconsin og Danmark i den absolutte top og noget højere end i lande, hvor produktionsforholdene minder om Wisconsin og Danmark. De danske mælkeproducenter ligger i toppen med hensyn til kilo mælk pr. arbejdstime, hvor USA halter noget bagefter på dette område. Omvendt er de amerikanske mælkeproducenter mere produktive ved at få mest mulig mælk ud af den kapital, der er bundet i produktionsanlægget. Forskellen i kapitalproduktivitet kan primært forklares ud fra, at de danske mælkeproducenter pr. kg mælk har bundet tre gange så mange penge i bygninger og staldanlæg. Ud fra økonomisk teori giver det god mening, da den "dyre"/knappe faktor i Danmark er arbejdskraft. På trods af at niveauet for jordpriser er højere i Danmark end i Wisconsin, binder de danske mælkeproducenter ikke nær så mange penge pr. kg mælk i jord. Så danskerne er dermed mere produktive med hensyn til kg mælk på jorden.

Danmarks klare akilleshæl er gældsbelastningen. Den danske gældsprocent svarer nogenlunde til den amerikanske procentsats for egenkapitalen i balancen. Så på trods af at den gennemsnitlige lånerente i USA er dobbelt så stor som i Danmark, er rentebelastningen pr. ko væsentlig større for Danmark, fordi de danske mælkeproducenter er så meget mere gældsbelastede.

Danmark har dog en klar fordel frem for USA med hensyn til ressourceeffektivitet, da en dansk mælkeproducent har bedre fodereffektivitet, samtidig med at forbruget af vand og CO₂ også er mindre i forhold til de amerikanske mælkeproducenter. Selvom de større mælkeproducenter i USA er økonomisk mest effektive, så er de paradoksalt nok noget mindre ressourceeffektive

end de mindre producenter i USA.

Svineproduktion i USA

Udarbejdet af Jannik Toft Andersen og Michael Groes Christiansen, SEGES, Erhvervsøkonomi, december 2018.

DATA

Data stammer primært fra InterPIG, der sammenligner svineproduktion på tværs af landegrænser. InterPIGs database indeholder en række produktionstekniske og økonomiske nøgletal, der muliggør sammenligning på tværs af landegrænser. I Danmark er det SEGES, der er ansvarlig for at indsamle data til InterPIG. De danske data stammer fra SEGES' Økonomidatabase og nøgletalstjek. For USA er det University of Iowa, der er dataansvarlig. Oplysningerne fra Danmark er på baggrund af landsgennemsnit for hele svinesektoren, mens data fra USA er fra modelbedrifter, der repræsenterer typiske bedrifter primært fra Iowa, der er den stat i USA, som har den højeste koncentration af svinebedrifter. Derudover kommer 30 procent af de amerikanske svineproducenter fra denne stat. Da bedrifterne i gennemsnit er større i Iowa, er denne stats andel af svineproduktionen selvsagt højere end de 30 pct.

ØKONOMISK ANALYSE

Målt pr. kilo slagtet vægt er økonomien noget bedre for de amerikanske svineproducenter. Dette kan primært forklares ved amerikanernes lave omkostningsniveau, hvor de på trods af en lavere afregningspris og ringere effektivitetstal gennem en længere årrække har formået at få et højere overskud pr. kg slagtevægt end deres danske kollegaer.

Den amerikanske svineproduktion har de sidste 25 år gennemgået en voldsom strukturudvikling. Dette er især drevet af de store slagterivirksomheder, der i stigende grad har integreret bagud i værdikæden og etableret egne svineproduktionslokaliteter eller kontraktproduktion, hvor de ejer dyrene, og slagtesvineproducenterne så bliver kompenseret for husleje og arbejdsindsats, svarende til den spanske integrationsmodel.

I 2017 lå fremstillingsprisen pr. kg slagtet vægt for de amerikanske svineproducenter 33 eurocents lavere end for danskerne. 37 pct. af denne forskel skyldes forskelle i foderomkostninger, 24 pct. skyldes forskelle i øvrige variable omkostninger eksklusiv løn. Endelig udgør de sidste cirka 40 pct. forskelle i omkostningerne til aflønningen af arbejdskraft og kapital. Forskellen i omkostningerne kan hovedsageligt forklares ud fra det lavere amerikanske løn- og prisniveau, og at de vælger billigere løsninger omkring deres produktionsanlæg. Et højere amerikansk renteniveau og lavere produktivitet er ikke tilstrækkeligt til at opveje forskellen i fremstillingspris. Målt på produktionstekniske nøgletal ligger de danske svineproducenter foran de amerikanske

på alle de væsentlige parametre som f.eks. flere grise pr. årssø, lavere dødelighed og højere daglig tilvækst.

De danske svineproducenter er væsentligt mere gældsbelastede end deres amerikanske kollegaer. Som procent af de samlede aktiver fylder den danske gæld stor set det samme, som egenkapitalen gør for amerikanske svineproducenter.

Skatteforhold (2017)

Udarbejdet af Jannie Gade, SAGRO, november 2018.

Personindkomst i USA beskattes føderalt maksimalt med 37 %. Herudover betales oftest en stats- og/eller en by-skat. I Danmark betales 8 % i arbejdsmarkedsbidrag og maksimalt 52,02 % + kirkeskat for personlig indkomst.

Virksomhedsresultatet beskattes i USA stort set ligesom lønindkomst. Dog betales oftest højere sociale bidrag. Hvis der i tre ud af fem år er underskud fra virksomheden, vil virksomheden kvalificeres som en hobby-virksomhed, hvilket vil medføre, at visse omkostninger ikke vil kunne fradrages. I Danmark er landbrug underlagt samme skat som øvrige virksomheder, dvs. at hvis landbruget eksempelvis anvender virksomhedsordningen, betales 22 % virksomhedsskat ved opsparing og normal indkomstskat ved hævning med modregning af den allerede betalte virksomhedsskat.

I USA findes en række særordninger for landbrug, såsom straksafskrivning af landbrugsudstyr op til 6,56 mio. kr. årligt, indtil der samlet er afskrevet 16,4 mio. kr. under ordningen. Herudover er der mulighed for at afskrive op til 100 % af bestemte ejendomme købt mellem ultimo 2017 og indtil 2022.

Selskabsskatten i USA er på 21 %. Nogle indkomster beskattes dog med 30 %. Herudover betales i mange stater en virksomhedsskat på mellem 0 og 12 %. I Danmark er landbrug i selskaber underlagt samme skat som øvrig virksomhed i selskaber, dvs. 22 %.

Etableringsudgifter i USA kan afskrives over en 15-årig periode, herudover er der mulighed for at afskrive på fast ejendom (undtagen jord) som anvendes til erhvervsmæssig virksomhed. Dette gælder også for mange udlejningsejendomme. Herudover er der i 2018 indført en bonusafskrivningsmulighed i anskaffelsesåret på 100 % for bestemte typer af ejendomme. Etableringsudgifter kan i Danmark som udgangspunkt ikke fradrages. Der er dog mulighed for, at visse omkostninger kan afskrives efter afskrivningsloven.

Landbrugsvirksomheder, som drives i selskabsform, kan i USA anvende carry-back i de to foregående år. I Danmark kan der ikke opnås carry-back.

Miljøregler

Udarbejdet af Mette Langgaard Jensen, SEGES, PlantInnovation, marts 2018.

I USA er der intet krav til afgrødevalget på markerne, hvilket betyder, at landmænd kan dyrke de mest hensigtsmæssige afgrøder for husdyrproduktionen. Svineproducenter dyrker primært majs og sojabønner, mens mælkeproducenters sædskifte er domineret af majs efterfulgt af lucerne/græs og vinterhvede eller en anden kornafgrøde. En stor del af markerne står derfor uden plantedække fra høst og frem til foråret.

I Iowa og Wisconsin er det kun større bedrifter over henholdsvis 500 dyreenheder (DE) og 1000 DE, som skal lave en gødningsplan. Mindre producenter er fritaget, med mindre bedriften er beliggende i et følsomt område. Små husdyrproducenter er derfor ikke underlagt samme grad af regulering og har derfor helt andre produktionsvilkår i forhold til lignende danske bedrifter. Større producenter i Wisconsin skal følge nærringstofanbefalingerne for kvælstof (N), fosfor (P₂O₅) og kalium (K₂O). Hvert fjerde år indleveres et næringsstofregnskab på markniveau. Der er generelt stor fokus på at reducere fosfortab fra dyrkningsfladen til vandmiljøet, så landmænd skal dokumentere fosforstrategien (via jordprøver eller fosforindeks) i gødningsplanen. Behovsfastsættelsen for fosfor bygger på fosforkoncentrationen (ppm) i jordprøver, hvor tilgængeligheden for afgrøden fortolkes ud fra jordtype (sand-, ler- eller organiskjord).

Reglerne for opbevaring og udbringning af husdyrgødning er generelt anderledes i USA i forhold til Danmark. Alle husdyrproducenter skal minimum have 6 måneders opbevaringskapacitet (3500 m²) til gylle, hvor producenter i Danmark skal have 9 måneders opbevaringskapacitet. Gylle kan opbevares i tanke, under stalde eller i laguner med eller uden fast underlag i beton. På jord med en høj lerprocent er gyllelaguner uden beton tilladt, da nitratudvaskning fra disse arealer vurderes ubetydelig. Der er heller ikke krav til overdækning eller fast bund på møddingspladser.

Læs de sammenlignende økonomiske analyser af amerikanske og danske [malkekvægsproducenter](#) og [svineproducenter](#) samt sammenligning af [skatteregler](#) og [miljøregler](#) i de to lande.

Læs endvidere [Rejserapport fra studietur til USA](#) for økologikonsulenter juni 2018.